

Notulen van de openbare vergadering van de commissie Bestuur, Financiën en Cultuur, gehouden op 5 februari 2007 om 19.30 uur in het gemeentehuis te Emmeloord.

Aanwezig zijn: de dames E. van Elk (PU), A.J. Geluk-Geluk (VVD) en H. van Mook (PvdA/GroenLinks) en de heren E. van de Belt (Fractie Van de Belt), R.P.G. Bosma (VVD), W.C. Haagsma (PU), L.H.M. Lammers (ONS), D. Pausma (ONS), A.J. Poppe (CU-SGP), P.J. Sanderse (CDA), H. Torenbeek (CDA), R.F. Wassink (CU-SGP), leden van de commissie

Voorzitter:	mevrouw J. Faber-Sloothoor
Wethouder:	de heer A.H.T. van Meijel
Burgemeester:	mr. W.L.F.C. ridder van Rappard
Commissiegriffier:	de heer W.K. Vaartjes
Afwezig:	mevrouw S.J. Schrijver-Brouwer (PvdA/GroenLinks), lid van de commissie

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering om 19.30 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag van de vergadering van 8 januari 2007

Op pagina 2 (bovenaan) wordt de formulering van de opmerking van de heer Wassink als volgt gewijzigd: "De heer Wassink zou graag zien dat de verkiezingsborden als twee (bredere) lagen zouden worden aangebracht, waarbij per laag steeds ruimte is voor één rij posters. Op deze wijze kunnen twee stroken boven elkaar worden gemaakt en wordt voorkomen dat over elkaar heen wordt geplakt".

Het verslag wordt met inachtneming van deze wijziging vastgesteld.

4. Spreekrecht

Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.

5. Vragenuurtje

De heer VAN DE BELT vraagt of de gemeente Urk in het kader van de gemeentelijke herindeling reeds toenadering heeft gezocht tot de gemeente Noordoostpolder.

De brugwachtershokjes op met name de Marknesseweg en de Kamperweg verdwijnen als sneeuw voor de zon, evenals de cultuurhistorische brugwachtershuisjes. In een krantenbericht valt te lezen dat deze gaan verdwijnen, maar tegelijkertijd worden deze reeds afgebroken. Hiermee verdwijnt een stuk historie. De bruggen zonder brugwachtershuisje zijn voor hem als een kip zonder kop. Hij vraagt hoe het college hiermee omgaat en wat voor het college de grens is van deze cultuurhistorische waarde.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD wijst op het feit dat minister Remkes de norm in het kader van de gemeentelijke herindeling heeft vastgesteld. Wat Urk betreft deelt hij mee dat deze gemeente hard bezig is meer inwoners te krijgen en waarschijnlijk binnenkort de magische grens van 20.000 inwoners overschrijdt.

Naar zijn mening moet vooral voor de zelfstandigheid van de gemeente Urk worden gepleit gezien het cultuurhistorische karakter van deze gemeente.

Deze heeft een uitgesproken stempel en het is goed dat dit zo blijft.

Het afbreken van de brugwachtershokjes is vooral ingegeven door het beheersaspect dat deze niet meer bemand kunnen worden. Hierdoor worden het risico-objecten en daarom is het verstandig deze te ontmantelen.

De heer VAN DE BELT wijst op het feit dat op 23 november jl. sloopvergunningen zijn afgegeven terwijl op 30 november jl. een stuk in de krant is verschenen. Hij meent dat de tijd moet worden genomen om goed af te wegen of sloop wel noodzakelijk is.

Wat Urk betreft merkt hij op dat Urk in 2006 een bepaalde maand in inwoneraantal afnam.

De heer LAMMERS merkt op dat zijn fractie de afgelopen raadsvergadering met kromme tenen heeft gezeten, met name naar aanleiding van de wijze waarop bloemen werden gestuurd naar de burgers die geen beantwoording van het college hebben gekregen.

Hij is van mening dat het hier een trieste kwestie betreft. Ook ziet hij veel persberichten verschijnen waarin veel taalfouten zitten, dit is slecht voor het imago van de gemeente.

Tevens is recent in een brief van de bezwarencommissie gesignaleerd dat hierin tweemaal eenzelfde zin staat geciteerd. Hij verzoekt het college met klem te letten op de kwaliteit van uitgaande correspondentie, zeker als deze naar de pers gaat.

Hij wil graag een reactie van het college hierop.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD onderschrijft dat de kwaliteit van uitgaande berichten goed moet zijn, soms gaat op dit punt iets mis.

Afgesproken is dat persberichten die zijn opgesteld door een collega worden gescreend.

6. Agendapunten

6.1. Rapport van de Rekenkamercommissie: projectmatig werken in Noordoostpolder: in control?

De heer TIEMESSEN, lid van de Rekenkamercommissie, geeft een toelichting met betrekking tot het gevolgde proces. Na een aantal gesprekken met verschillende bureaus kwam Twynstra Gudde als meest deskundig bureau op dit gebied naar voren. Het bureau heeft met veel medewerkers van de organisatie interviews gehouden en de geïnterviewden in staat gesteld hoor en wederhoor toe te passen. Vervolgens heeft zij de hoofdstukken opgeschreven en deze zijn voor wederhoor naar de ambtelijke organisatie gegaan waarna de conclusies en aanbevelingen hieraan zijn toegevoegd. Gedurende het gehele traject is met Twynstra Gudde regelmatig contact geweest, ook heeft regelmatig terugkoppeling over de voortgang van het onderzoek plaatsgevonden en kon zonodig bijsturing plaatsvinden. Een flink deel van het onderzoek is door Twynstra Gudde uitgevoerd, dit is uitstekend bevallen. Het bureau is vanavond helaas niet vertegenwoordigd om deze inleiding te houden in verband met een langdurige vakantie van de projectleider van het onderzoek. Het proces is naar zijn mening zeer efficiënt en volgens planning verlopen, ook bleef dit binnen het budget. Ook ditmaal is heel goed vanuit de organisatie meegewerkt. Vervolgens licht hij de inhoud van het rapport nader toe.

Gezocht is naar de efficiency en effectiviteit van het projectmatig werken binnen de gemeente. Dit is gedaan vanuit een normenkader dat bestond uit het handboek dat reeds geruime tijd wordt gebruikt, ook zijn andere normen hiertegenaan gelegd die volgens Twynstra Gudde tot de algemene regelen der kunst kunnen worden gerekend. De Rekenkamercommissie heeft zeven projecten geselecteerd, deze zijn uitsluitend op het proces getoetst en niet op de inhoud. Het ging om het leereffect ten behoeve van huidige en toekomstige projecten en niet om de vraag of een bepaald project goed is uitgevoerd.

Spreker zegt uitsluitend in te gaan op vragen naar aanleiding van de vetgedrukte bevindingen op pagina 6. Met betrekking tot het verloop en de start van het project is ten aanzien van sommige projecten vastgesteld dat geen projectplan of plan van aanpak aanwezig was.

Ook zijn in een aantal gevallen geen eindrapportages aangetroffen, terwijl deze volgens het handboek wel dienen te worden gemaakt. Deze twee zaken behoeven aandacht.

Op pagina 8 wordt de projectbeheersing in termen van tijd en capaciteit behandeld. Van de onderzochte projecten bleek de helft te zijn vertraagd; nog belangrijker is dat de vertragingen die zich voordoen, voornamelijk achteraf als een voldongen feit werden gepresenteerd. Dit had wat proactiever gekund, zodat nog bijgestuurd of versneld had kunnen worden.

Met betrekking tot de financiën zijn de belangrijkste bijzonderheden dat de budgetbewaking met betrekking tot uren bij de bestuurlijke projecten minimaal is en de sturing met betrekking tot deze projecten plaatsvindt op saldo's in de grondexploitatie. Het gevaar hiervan is dat sprake is van een soort impliciete besluitvorming, het is de vraag of dit voor de raad wenselijk is.

Ook is een aandachtspunt met betrekking tot de onderhouds- en beheerkosten geformuleerd, hier was weinig specifieke aandacht voor.

Op pagina 11 worden de bevindingen met betrekking tot de omgeving genoemd. Bij een van de projecten wordt de communicatie naar buiten toe als terughoudend bestempeld. Hierbij moet worden opgemerkt dat de organisatie dit anders ziet. Voor hem is dit lastig te beoordelen, bij dit onderwerp zou het bureau wat meer achtergrondinformatie kunnen geven.

Met betrekking tot de afhankelijkheden van andere projecten en de risico's is vastgesteld dat hierop niet bewust wordt gestuurd; dit is een belangrijk aandachtspunt bij projectmatig werken.

Hierover moeten nadere afspraken worden gemaakt als dit nog niet goed is ingevuld.

Op pagina 12 wordt de vraag gesteld in hoeverre relevante voortgangsinformatie de raad bereikt. Hierover kan de Rekenkamercommissie geen uitspraak doen, dit zal de raad zelf moeten doen.

Dit waren de belangrijkste bevindingen, vervolgens wordt ingegaan op de onderzoeksvragen.

Met betrekking tot de vraag in hoeverre vorm wordt gegeven aan projecten zoals in het handboek beschreven, wordt opgemerkt dat het handboek op pragmatische wijze wordt toegepast. Op drie onderdelen is sprake van te weinig aandacht, te weten de startnotitie, het projectplan en de eindrapportage. Deze kunnen als beslisdocument of als werkdocument een belangrijke rol spelen.

Ook is vastgesteld dat het handboek bij trajecten nog maar weinig wordt gebruikt.

Het is de vraag of de trajecten een plek verdienen in het handboek.

De tweede onderzoeksvraag was een oordeel te vormen over de effectiviteit en efficiency van projectmatig werken in de gemeente Noordoostpolder. Gesteld kan worden dat behoorlijk effectief wordt gewerkt maar iets minder efficiënt. Hierbij gaat het vooral om projectbeheersingsaspecten zoals het volgen van tijd, het volgen van financiën en het managen van risico's van de ruimtelijke ontwikkelingsprojecten; deze vormen een punt van zorg.

De derde onderzoeksvraag betrof het in kaart brengen van mogelijke verbeteringen. In het rapport zijn deze terug te vinden, een aantal hiervan worden door de heer Tiemessen nog gememoreerd. De bestuurlijke projecten moeten vanwege de grote risico's professioneler. Ook moet aandacht zijn voor de formele werkdocumenten, risicomangement en ontwikkeling van competenties door o.m. uitwisseling van kennis en ervaring en een trainingsprogramma. Majeure projecten verlopen over het algemeen heel goed. Met betrekking tot trajecten is het de vraag of het handboek zoveel hierin betekent, dit voegt naar de mening van de commissie weinig toe.

Bij het drukken van het rapport heeft de commissie nagedacht over een subtitel, zij heeft hierbij de vraag "in control?" gesteld. De Rekenkamercommissie is van mening dat projecten over het algemeen "in control" zijn, wel zijn er zorgen met betrekking tot de bevindingen en aanbevelingen die zijn vermeld.

Zij stelt voor dat de raad hiermee iets gaat doen.

De VOORZITTER geeft hierna de commissieleden de gelegenheid om de heer Tiemessen vragen te stellen of opmerkingen te plaatsen.

De heer LAMMERS merkt op dat een aantal zaken in het rapport duidelijk zijn omschreven. Hij heeft echter een vraag over pagina 14 van het onderzoeksverslag in relatie tot pagina 24 van het rapport van Twynstra Gudde. Bij de beantwoording van de onderzoeksvraag op pagina 24 wordt gesteld dat drie onderdelen in de praktijk weinig aandacht krijgen, te weten de startnotitie, het projectplan en de eindrapportage. Naar zijn mening gaat aan het projectplan een functioneel ontwerp vooraf en worden binnen een dergelijk projectplan termijnsafspraken en bepaalde oplevermomenten gedefinieerd. Het belangrijkste zijn echter de reviews die worden gehouden om overschrijdingen te voorkomen.

Zodra een project overschrijdingen kent, zou dit een raadvraag kunnen zijn. Hij vraagt hoe in de praktijk toch het accent kan worden gelegd dat goed wordt gekeken naar projectplannen waarin met name onder processen beschreven procedures liggen in relatie tot de bevindingen van de commissie dat hier in eerste instantie weinig aandacht aan wordt gegeven.

Hij wil graag weten wat het risico-element hierbij is.

De heer TIEMESSEN deelt mee dat in dit soort documenten de afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer vastgelegd moeten worden. Met betrekking tot alle kaders die in een project een rol spelen wordt hierin vastgelegd wat je van elkaar kunt verwachten, zowel op het gebied van de inhoud, de planning en de financiën maar ook de organisatie van het project en de communicatie hierover. Als je dit niet vastlegt, heb je als projectleider een moeilijk verhaal richting opdrachtgever. Om deze reden is in het handboek vastgelegd dat deze er moeten zijn. Deze zijn dus noodzakelijk, wel kan het zijn dat er reeds projecten liepen voor het handboek gereed was. Om deze reden moet wel genuanceerd hiernaar worden gekeken.

De heer LAMMERS licht toe dat hij deze vraag stelt omdat de commissie verderop beschrijft dat eindrapportages niet altijd compleet of aanwezig zijn of zelfs ontbreken. Hem lijkt procesbewaking gedurende de tijd dat het project loopt noodzakelijk. Hij ziet in de reactie van het college op de bevindingen van het rapport niet terugkomen dat een dergelijke aanbeveling om hier scherper op te letten, van harte wordt overgenomen.

De VOORZITTER stelt voor dat de heer Lammers deze vraag later aan het college stelt.

De heer TIEMESSEN zegt dat de commissie heeft vastgesteld dat er geen eindnotities zijn, maar het kan zijn dat de afronding van bepaalde projecten heeft plaatsgevonden in de tijd dat die afspraken in het handboek nog niet zo bekend waren bij betrokkenen. Als je dit in het handboek opneemt moet je je hier ook aan houden, als was het alleen maar om een leereffect te krijgen.

De heer WASSINK vraagt of de commissie op pagina 17 met een interne evaluatie in 2007 een evaluatie binnen de staf van het gemeentehuis bedoelt.

De heer TIEMESSEN bevestigt dit, de organisatie heeft aangegeven dat in 2007 een evaluatie van de reorganisatie plaatsvindt, waaronder het projectmatig werken. Hij adviseert hierbij gebruik te maken van het materiaal dat er nu ligt.

Mevrouw VAN MOOK is van mening dat sprake is van een tegenstrijdige conclusie: enerzijds wordt gezegd dat de effectiviteit goed is en dat de projecten die zijn afgesloten het afgesproken projectresultaat hebben opgeleverd. Dit is strijdig met de conclusie dat het niet juist is dat er geen eindrapportages zijn en er geen goed projectplan ligt. Naar aanleiding hiervan vraagt zij hoe de conclusie kan worden getrokken dat de projecten de afgesproken resultaten hebben opgeleverd.

De heer TIEMESSEN merkt op dat dit niet het enige instrument is dat in het handboek is terug te vinden, er wordt ook met projectjaarplannen gewerkt. Hierover wordt ook gerapporteerd. Het is dus niet zo dat er op dit gebied helemaal niets is.

Mevrouw VAN MOOK zegt dat een projectjaarplan een vrij hoog abstractieniveau kent, hierin is niet tot in detail geregeld wat de resultaten moeten zijn.

De heer TIEMESSEN kan dit moeilijk beoordelen. Hij heeft niet gezien wat precies in een projectjaarplan is vastgelegd.

De heer BOSMA vindt het een helder rapport. De conclusies zijn naar de mening van zijn fractie echter niet maatgevend met betrekking tot de aard en omvang van de bevindingen. Als hij kijkt naar hetgeen in deze bevindingen is geconstateerd, heeft hij moeite met het oordeel "in control". Bepaalde essentiële documenten blijken te ontbreken, uiteindelijk is daarom de norm onduidelijk om aan het einde te kunnen toetsen.

Uit het rapport blijkt dat er nogal wat schort aan het proces. Hij geeft de rekenkamer ter overweging mee een rapportage van de risico's aan te geven, anders zouden de conclusies kunnen worden gelezen en vervolgens tot de orde van de dag worden overgegaan. Dit punt wil hij in een volgende rapportage graag beter terugzien.

De heer TIEMESSEN deelt mee dat een aantal conclusies is getrokken; deze zijn terug te vinden in de rapportage. Als het gaat om het ontbreken van bepaalde belangrijke formele informatie waarin afspraken zijn vastgelegd dan moet dit als een aandachtspunt worden beschouwd. Hij vraagt of de heer Bosma een soort samenvattende conclusie verwacht.

De heer BOSMA citeert uit de bevindingen van het rapport en licht toe dat deze een zekere samenhang met elkaar hebben. Als hij het rapport leest, heeft hij de indruk dat zaken worden geconstateerd maar niet wordt aangegeven welke betekenis hieraan moet worden toegekend.

Hij heeft moeite met het feit dat vervolgens in de presentatie het etiket "in control" hierop wordt geplakt. Ook hij had verwacht dat meer in risico's zou worden gerapporteerd; alles bij elkaar betekent het nogal wat.

De heer TIEMESSEN is het hiermee eens, om die reden is achter de term "in control" een vraagteken gezet.

De heer SANDERSE zegt dat zijn fractie van mening is dat het rapport een positief beeld weergeeft van de wijze waarop de gemeente met projectmatig werken omgaat. De aandachtspunten die worden genoemd, zijn echter wel heel ernstig.

De heer WASSINK begrijpt niet hoe de heer Sanderse deze twee zinnen achter elkaar kan zeggen. Aan de ene kant wordt het beeld geschetst dat er goed mee wordt omgegaan en vervolgens zijn er ernstige zorgen.

De heer SANDERSE zegt dat zijn fractie heeft begrepen dat het projectmatig werken ten aanzien van de onderzochte projecten op het gebied van de efficiency en effectiviteit redelijk goed is, het kan echter beter. Het algemene beeld is dus goed, maar er zijn behoorlijk wat aandachtspunten en zorgen.

Hij vraagt naar aanleiding van pagina 23, 2^e alinea, wat met de omvang van de gemeente wordt bedoeld.

De heer TIEMESSEN denkt dat het bureau Twynstra Gudde heeft bedoeld dat bij een kleine organisatie wat minder stringente regelgeving rondom projectmatig werken wordt verwacht dan bij een grote gemeente.

De heer HAGELSTEIN vult aan dat het feit dat de gemeente een handboek projectmatig werken heeft, al winst is. Er zijn een aantal gemeenten van vergelijkbare of zelfs grotere omvang die dit niet hebben.

Het hebben hiervan en het hiermee werken, los van een aantal verbeterpunten, vormen de onderbouwing van het beeld dat is ontstaan dat het bij de gemeente Noordoostpolder goed voor elkaar is.

De heer HAAGSMA vraagt of de Rekenkamercommissie na het opnemen van de reactie met de toezegging van het college in het rapport van mening is veranderd, in die zin dat zij op de goede weg zit om als raad de projecten goed te kunnen controleren of dat de commissie van mening is dat er nog meer moet gebeuren.

De heer TIEMESSEN zegt het een goed teken te vinden dat de organisatie reeds een plan van aanpak heeft om de verbeteringen te realiseren.

In de praktijk moet blijken wat hier daadwerkelijk van terecht komt, om deze reden moet de raad dit nadrukkelijk volgen. Wel heeft de Rekenkamercommissie nog een verantwoordelijkheid als het gaat om het verdere verloop. Zij zal zelf ook over één of twee jaar nog eens kijken wat er precies met het rapport is gebeurd.

De VOORZITTER vraagt hierna de commissieleden te reageren op de reactie van het college en bedankt de leden van de Rekenkamercommissie voor hun toelichting.

De heer BOSMA vraagt hoe wordt omgegaan met het verbetertraject. Zijn fractie wil graag weten of het college een verbeterplan gaat opstellen waarbij de geconstateerde tekortkomingen worden aangepakt en ook naar de commissie en de raad wordt gecommuniceerd. Ook wil hij graag weten of de randvoorwaarden die het handboek projectmatig werken stelt, in het vervolg met projecten worden meegegeven.

Tot slot is hij benieuwd in hoeverre de ambtelijke top goed in de gaten houdt of deze randvoorwaarden uit het handboek die helder zijn, worden uitgevoerd en of het college hier ook op toeziet.

De heer SANDERSE merkt op dat hij het erg zou vinden als over zijn bedrijf zou worden gerapporteerd in de zin van de conclusies op pagina 25 van het rapport. De reactie van het college dat het de bevindingen onderschrijft, vindt zijn fractie onderkoeld. Hij is benieuwd op welke wijze het college de werkwijze zal trachten te verbeteren. Het gaat om een ernstige zaak. Om deze reden zou het goed zijn geweest als de projectwethouders ook bij het onderzoek waren betrokken. Wat de rapportage van de verbeterpunten betreft, sluit hij zich aan bij de opmerkingen van de heer Bosma.

De heer WASSINK zegt dat zijn fractie ook sterk wil onderstrepen wat er staat in de drie alinea's op pagina 25. De keuze van de projectleider vindt niet altijd plaats op basis van managementvaardigheden. Ook zijn een strakkere tijdbeheersing, budgetbewaking en risicomanagement genoemd en een overzicht van de projectorganisatie over het project. Dit zijn heel essentiële zaken, zijn fractie heeft bij een aantal projecten (zoals de Corridor en het Centrumplan) ook heel nadrukkelijk op deze tekorten gewezen.

Zijn fractie meent dat in de organisatie van de projecten echt slechte elementen aanwezig zijn. Gezocht moet worden naar mensen die zowel inhoudelijk als projectmatig deskundig zijn. Hij stelt vast dat buiten en binnen het gemeentehuis verschillend over communicatie wordt gedacht; blijkbaar komt hetgeen wordt gecommuniceerd niet over. Het zou goed zijn als de gemeente zich op dit punt van buitenaf de spiegel zou laten voorhouden om te checken of de boodschap is overgekomen zoals deze is bedoeld.

De projectbeheersing laat veel te wensen over. Hij vraagt wat het college met de suggesties op dit punt gaat doen. Uit de reactie van het college klinkt ook wat hem betreft een teneur van onderkoeling dan wel ontwijking.

De door de rekenkamer aangereikte punten worden door het college op effectieve wijze weerlegd. Hij vraagt het college hier wel iets mee te doen.

Hij wil graag weten welke toezeggingen het college doet om te laten zien dat het verbeteringen wil doorvoeren.

De heer LAMMERS vraagt waarom niet altijd risicoanalyses worden gemaakt. Dit is naar zijn mening een belangrijk gegeven.

Bij de selectieprocedure voor een projectleider wordt de sollicitatieprocedure niet altijd toegepast. Hij vraagt welke criteria het college hanteert om een kwalitatief goede projectleider in te zetten.

Tot slot heeft zijn fractie moeite met het probleem dat de organisatie heeft om tijd te schrijven op projecten. Het kan naar zijn mening niet zo zijn dat er een projectplan met een calculatie ligt voor de kostprijs maar de controle van het tijdschrijven hier niet volledig op wordt losgelaten. Hij vraagt hoe dan gezegd kan worden dat sprake is van een uitstekende kosten-batenanalyse en het product binnen de afgesproken prijs is gebleven.

Mevrouw VAN MOOK proeft uit de reactie van het college dat zij het werk van de Rekenkamercommissie wellicht nog eens over gaat doen, omdat conclusies worden onderschreven en meegenomen zullen worden in de interne evaluatie. Zij heeft het idee dat dit dezelfde conclusies gaat opleveren, terwijl er wellicht al eerder actie ondernomen had kunnen worden. De manier waarop met vertragingen wordt omgegaan baart haar ook zorgen. In zijn reactie hierop zegt het college dat de werkelijkheid er bij een project altijd anders uitziet. Dit is weliswaar het geval, maar het is van belang dit tijdig te signaleren en maatregelen te nemen. Zij vindt de houding met name op dit punt wel heel erg onderkoeld en gemakkelijk.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD had de Rekenkamercommissie willen vragen welk cijfer zij de gemeente geeft als het gaat om haar werkwijze op het gebied van projecten. Hij wijst op het feit dat de gemeente nog maar een aantal jaren met projecten werkt. Het college is blij met het onderzoek van de Rekenkamercommissie. Hij begrijpt om deze reden de onderkoelde toon niet waarover sommige commissieleden spreken.

Met de Rekenkamercommissie probeert de gemeente te leren van de externe ogen die in de interne organisatie kijken en hiermee haar voordeel te doen.

De commissie komt met een geobjectiveerd goed rapport, waar weliswaar kritiek in zit maar dat ook zegt dat het er in principe nog niet zo gek voorstaat als het gaat om de wijze waarop de gemeente projectmatig werkt.

Het is hem niet duidelijk of de Rekenkamercommissie de werkwijze met een (magere) voldoende of een onvoldoende kwalificeert waarbij zij aanbevelingen geeft om een hoger cijfer te scoren dan wel een voldoende te halen. Dit bepaalt de inkleuring van de reacties. Het college heeft het rapport dusdanig gelezen dat zij niet op een onvoldoende zit en is blij met de aanbevelingen die worden gegeven. Dit is niet onderkoeld: zij is hier blij mee maar het kan beter.

De gemeente is met grote projecten met veel ambitie begonnen in een periode waarin zij grote bedragen moest bezuinigen op de organisatie. Bij een aantal interne projectleiders bleek een stuk expertise te ontbreken en zijn om deze reden de projecten met externe projectleiders afgemaakt.

Dit zijn echter dure krachten en daarom heeft het college geprobeerd ook de uitgaven binnen de perken te houden. De rekenkamer hoeft dit niet in haar beoordeling mee te nemen want dit is haar (terecht) niet gevraagd.

Het college is dus niet ontevreden over de bevindingen van de commissie, maar de omstandigheden waarbinnen moest worden gewerkt, kleurt zijn reactie.

De aanbevelingen vanuit het rapport zullen bij de interne evaluatie worden betrokken.

De conclusies en aanbevelingen uit het rapport vormen hierbij belangrijke bouwstenen.

Als het handboek niet altijd wordt gevolgd, wil dit niet zeggen dat een traject niet goed verloopt.

De VOORZITTER vraagt de burgemeester aan te geven welke verbeterpunten het college zich ter harte neemt; de meeste commissieleden hebben deze vraag gesteld.

Ook vraagt zij hierbij aan te geven op welke termijn dit gebeurt.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD zegt de context te willen schetsen. Bij de interne evaluatie is het rapport van uitermate groot belang. Hierbij wordt geprobeerd samen tot één stuk te komen. Het is vanzelfsprekend dat uit het rapport conclusies worden getrokken.

De heer KASTELEIN merkt op dat de gemeente al tientallen jaren op een bepaalde manier werkt.

Dit ging heel lang goed omdat er een behoorlijke beheersorganisatie was, maar de afgelopen jaren is steeds meer de drang gekomen om aan ontwikkeling te doen en nieuwe uitdagingen aan te gaan. Toen bleek dat uitsluitend een lijnorganisatie niet meer voldoet, waardoor steeds meer de behoefte ontstond om horizontaal binnen de organisatie te werken. De gemeente is nu een aantal jaren bezig met een geheel nieuwe werkwijze al is dit niet over de gehele linie. Veel zaken kunnen gewoon in de lijnorganisatie worden afgehandeld. Al enige jaren is dus zowel iets in de structuur als in de cultuur veranderd. Dit vereist onder meer andere kwaliteiten en vaardigheden (competenties). De Rekenkamercommissie heeft dit ook geconstateerd. Zij geeft aan dat de gemeente nog wel een pad heeft te gaan. Dit wordt ook door eenieder onderschreven.

Ondanks het tijdperk van bezuinigingen is veel geld geïnvesteerd in training en opleiding van veel medewerkers. Ook zijn bureaus ingehuurd en is een handboek ontwikkeld.

Hiermee wil hij benadrukken dat nog slechts gedurende een aantal jaren iets nieuws wordt gedaan, er wordt integraal gekeken. Dit wil hij de commissieleden meegeven. Ook wil hij benadrukken dat zo veel mogelijk met bestaande mensen is gewerkt. Als het echt nodig was zijn externe mensen ingehuurd, zoals bij Emmeloord-Centrum waarbij sprake is van grote risico's. Hiervoor moet extra specifieke expertise worden ingehuurd die niet binnenshuis aanwezig is. Ook hij wil benadrukken dat de gemeente ongeveer twee jaar geleden een reorganisatie heeft gehad waarbij een van de speerpunten het projectmatig werken was. Destijds is afgesproken dit in 2007 te evalueren. Voor de Rekenkamercommissie begon stond dit dus al vast. Hierbij wordt dankbaar gebruikgemaakt van de bevindingen die er nu liggen. Hiermee kan de gemeente haar voordeel doen, vooral ten aanzien van het risicomanagement. Dit zet hem ook aan het denken. De gemeente dacht dat zij redelijk groeiende was op dit punt, maar hij vat dit op als een stimulans om hier zeker dit jaar iets mee te doen en het college voorstellen te doen.

De VOORZITTER geeft hierna de commissieleden nogmaals de gelegenheid om te reageren.

De heer BOSMA vraagt of hij uit de boodschap van het college moet begrijpen dat er een bepaalde context is waarin het projectmatig werken functioneert en tot stand is gekomen. Dit had naar zijn mening best achterin de rapportage verwoord mogen worden. Hij krijgt uit de reacties van de overige commissieleden het gevoel dat het meer aan de onderkant van de voldoende grens zit dan aan de bovenkant. Hij vraagt of het college zijn referentiepunt toch wat lager wil leggen dan de "zeven" die door de burgemeester is genoemd. Hierin kan hij zich niet herkennen.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD wijst op het feit dat het college het verhaal van de Rekenkamercommissie interpreteert en niet dat van de commissie.

Wellicht zou het dan beter zijn om de vraag aan de Rekenkamercommissie te stellen.

De heer BOSMA zegt dat zijn vraag is of het college zijn interpretatie van het rapport van de Rekenkamercommissie iets negatiever wil bijstellen.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD zegt dit van de Rekenkamercommissie te willen horen.

De heer HAAGSMA zegt dat zijn fractie het rapport vooral ziet als leerpunt voor het college maar ook voor de raad om te kijken hoever de gemeente in het proces staat.

Het college geeft aan dat er een aantal terechte opmerkingen is gemaakt. Deze worden gebruikt als bouwstenen voor de evaluatie die weer naar de raad toekomt.

Als hij de reacties van de collegepartijen op de reactie van het college hoort, vraagt hij zich af hoe deze gaan reageren als het op een stemverklaring aankomt.

Veel antwoord is er van het college niet gekomen, afgezien van een terechte beschouwing.

De heer LAMMERS deelt de vreugdevolle reactie van de heer Haagsma.

De heer HAAGSMA vraagt wat de heer Lammers met vreugdevolle opmerking bedoelt.

De heer LAMMERS zegt tot zijn vreugde op te merken dat de drie collegepartijen nog iets hebben uit te leggen.

Hij wil toch graag een iets concretere invulling horen van het antwoord op de vraag in hoeverre de adviezen die zijn geformuleerd ten volle worden onderschreven.

Terecht wordt gezegd dat hier ook de risicoanalyses bijhoren maar ook de randvoorwaarden en het projectmatig werken, waarbij zich toch wel duidelijk een aantal hiaten voordoen.

De heer KASTELEIN licht de concretisering en het overnemen van de aanbevelingen nader toe. Er zitten hele waardevolle zaken in als het gaat om de werkwijze. Hieromtrent zullen voorstellen aan het college worden gedaan. Dit betreft met name het intensiveren van competenties en het opleiden en het aanstellen van goede projectleiders maar tegelijkertijd ook de beheersing van het project. Hierbij zal sprake zijn van hele concrete aanbevelingen.

De organisatie doet ook zelf een evaluatie, maar zij is nog niet tot de conclusie gekomen dat de trajecten afgeschaft kunnen worden. Dit staat wel keihard in het rapport.

Hij licht toe dat een aantal jaren geleden is begonnen met een aantal majeure en bestuurlijke projecten, de twee zwaarste vormen van projectmatig werken, terwijl de bezuinigingen voor de deur stonden en het werk doorgang moest vinden.

Bewust is ervoor gekozen om trajecten even te laten rusten; de prioriteit is gegeven aan bestuurlijke en majeure projecten. In het handboek werd het wel omschreven, maar er is nog niet zoveel opgestart. Vorig jaar zijn de trajecten pas echt goed gaan lopen, de Rekenkamercommissie heeft hier dus nog niet zoveel van kunnen zien.

Het is goed als zij over twee jaar terugkomen. De gemeente wil graag door met het zich ontwikkelen. Wellicht wordt op dat moment het college geadviseerd de trajecten af te schaffen. Op dit moment is hij nog niet zo ver, omdat hiermee nog niet veel ervaring is opgedaan.

De heer WASSINK merkt op dat een aantal aanbevelingen die zijn gedaan, niet hoeven te wachten op de grote integrale evaluatie, bijvoorbeeld ten aanzien van communicatie.

Hij wil graag weten hoe de heer Castelijh hiertegenaan kijkt.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD zegt dat op dit punt van mening wordt verschild. De gemeenteraad zit met haar neus bovenop alle trajecten en weet precies wat hierover wordt gecommuniceerd. Ook spreekt de raad zijn burgers. Hij kan dit beter beoordelen dan een extern adviesbureau.

De heer WASSINK zegt dat hij het ook over de communicatie naar de raad heeft. Die kan al op korte termijn worden verbeterd.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD zegt dat de raad zou moeten merken dat het college continue aandacht heeft voor de communicatie en dat die zich in een stijgende lijn bevindt. Het college probeert steeds alerter op dit punt te zijn.

De heer WASSINK heeft het idee dat het gaat om de vorm waarin de communicatie plaatsvindt. Hij herhaalt nog eens dat het college de raad tijdig moet informeren over de voortgang en afwijkingen van de plannen.

De heer POPPE merkt naar aanleiding van de opmerking van de burgemeester op dat de rekenkamer geen externe adviescommissie is.

Burgemeester de heer ridder VAN RAPPARD zegt dat hij het externe adviesbureau Twynstra Gudde heeft bedoeld.

De heer SANDERSE voelt zich geroepen om als coalitiepartij te reageren op de oppositiepartij bij monde van de heer Haagsma.

Er is een verhaal gehouden over het projectmatig werken bij de gemeente. Dit is door zijn fractie positief beoordeeld maar zij is wel zeer kritisch. De heer Haagsma heeft echter het meest negatieve uit zijn reactie eruit gelicht.

Zijn fractie is echter blij met de toelichting van het college hoe het de verbeterpunten zal aanpakken. In het algemeen heeft zijn fractie derhalve een positief beeld over het projectmatig werken.

De heer HAAGSMA vindt het scherp van de heer Sanderse dat hij merkt dat hij het meest negatieve eruit heeft gehaald. Hij constateert echter dat de heer Sanderse dit ook heeft gedaan. Om deze reden gelooft hij dat de heer Sanderse op dezelfde wijze is bejegend als deze het college bejagent.

De VOORZITTER rondt de discussie af met de hoop uit te spreken dat veel van de aanbevelingen terug zijn te zien in de evaluatie die is toegezegd in 2007. Na deze evaluatie zou het onderwerp projectmatig werken opnieuw kunnen worden besproken.

Vervolgens ontstaat een discussie over de status van het stuk. De voorzitter moet het antwoord hierop schuldig blijven en polst de mening van de commissieleden.

Besloten wordt het stuk als hamerstuk door te geleiden naar de raad.

De heer Wassink wil dit echter eerst met zijn fractie bespreken.

6.2. Presentatie visie college op integrale handhaving

De VOORZITTER stelt voor de heer Deems eerst zijn presentatie te laten verzorgen en vervolgens vragen hierover te stellen.

Zij geeft de heer Deems vervolgens het woord.

De heer DEEMS informeert de commissieleden over een aantal nieuwe ontwikkelingen op het gebied van handhaving. Ook wil hij graag toelichten hoe het college invulling geeft aan de twee punten over handhaving die in het collegeprogramma zijn opgenomen. Tot slot heeft in 2005 een VROM-inspectie plaatsgevonden. Dit is ook een ontwikkeling die niet onbesproken mag blijven.

De VOORZITTER geeft de commissieleden de gelegenheid de heer Deems vragen te stellen.

De heer BOSMA wil graag weten of preventieve handhaving wordt meegenomen naast bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving.

De heer DEEMS merkt op dat preventieve handhaving dichtbij de toezichtkant ligt. De toezichthouders die naar buiten gaan, hebben een preventieve werking maar ook hebben zij een communicatieve functie.

Zij geven bijvoorbeeld uitleg over de regels; dit is ook preventie.

Daarnaast wordt steeds meer gewerkt met persberichten en stukjes in de krant.

De heer BOSMA vraagt of ook met bedrijvenverenigingen wordt gesproken over de betekenis van nieuwe wetgeving, zoals de WAMO die eraan komt, zodat in een soort collectieve voorlichtingsrol naar buiten toe wordt getreden.

De heer DEEMS vindt dit een goede suggestie.

De heer BOSMA vraagt of de heer Deems met zijn opmerking dat geen sprake is van een rijke handhavingstraditie, bedoelt dat de gemeente nogal achterloopt.

De heer DEEMS zegt dat dit in veel vergelijkbare gemeenten voorkomt.

Om deze reden heeft de landelijke overheid allerlei stimuleringsprogramma's opgezet. Hiermee probeert zij dit op de rails te krijgen.

Wethouder de heer VAN MEIJEL merkt op dat de gemeente altijd klantvriendelijk wil zijn. Ook gaat zij ervan uit dat afspraken die met burgers worden gemaakt ten aanzien van vergunningen, netjes nageleefd worden. Meestal is dit ook het geval; zo nu en dan moeten mensen echter wel eens op de vingers worden getikt. Hiermee worden burgers die het wel goed doen, beloond.

De heer BOSMA wil als uitgangspunt hanteren dat de burger te goeder trouw is.

Wethouder de heer VAN MEIJEL onderschrijft dit. Het merendeel van de burgers komt de afspraken netjes na. Zij die dit niet doen, moeten wel aangepakt worden.

De heer TORENBEEK gelooft de wethouder, maar als hij om zich heen kijkt naar de rommel op straat, wordt hij hier niet vrolijk van. Naar zijn mening is sprake van een samenleving waar veel gedoogd wordt en weinig wordt gehandhaafd. Zo wordt bijvoorbeeld door de Lange Nering gefietst en wordt op de Europalaan veel te hard gereden.

Hij vraagt of de heer Deems een idee heeft hoe de gemeente Noordoostpolder op dit punt scoort ten opzichte van andere gemeenten in het land.

De heer DEEMS denkt dat de gemeente Noordoostpolder op deze punten geen uitzondering vormt. Veel gemeenten zien niet toe op de naleving van de APV. Met name grotere gemeenten hebben echter een heel korps van BOA's rondlopen.

De heer WASSINK is benieuwd naar de verhouding van handhavers op straat ten opzichte van bureauwerk dat moet worden gedaan. Hij vraagt of de heer Deems hiervan een indicatie kan geven.

De heer DEEMS zegt dat ten aanzien van programmapunt 49 het merendeel van de overtredingen die worden geconstateerd, door de toezichthouders ongedaan worden gemaakt door hercontroles, voorlichtingen, en dergelijke.

De bestuursrechtelijke handhaving is eigenlijk het topje van de ijsberg. Dit kost wel heel veel tijd, zeker als burgers vervolgens bezwaar aantekenen of in beroep gaan.

De toezichthouders zijn er sterk op gericht om veel in het voortraject af te doen door veel overtredingen ongedaan te maken.

De heer WASSINK merkt op dat voor de bevolking veel verschil zit in de mate van overlast. Hij vraagt wie de verhouding in de mate van overlast bepaalt.

Wethouder de heer VAN MEIJEL deelt mee dat in eerste instantie het college een besluit op dit punt neemt. Hij weet niet zeker of dit vervolgens door de raad wordt vastgesteld. Dit is een keuze. Het college handhaaft op programma, maar reageert ook op klachten. Als een klacht wordt ingediend, moet hierop worden gereageerd; soms moet ook worden opgetreden.

De heer WASSINK onderstreept dit, dit is heel wezenlijk.

Wethouder de heer VAN MEIJEL zegt dat een goed evenwicht tussen controle en toezicht wordt nagestreefd.

De heer POPPE vraagt naar aanleiding van het samenvoegen van 25 vergunningenstelsels met betrekking tot de WABO-omgevingsvergunningen of de gemeente faciliterend optreedt voor bijvoorbeeld provincie en waterschap.

De heer DEEMS zegt dat gemeente, waterschap en provincie elkaar zullen moeten opzoeken om werkafspraken te maken. Een ondernemer moet voor een provinciale inrichting een bouwvergunning maar ook een omgevingsvergunning aanvragen bij de provincie. De provincie moet ook toezien op de naleving hiervan, deze kennis heeft zij nu echter niet. Er zullen dus afspraken met de gemeente moeten worden gemaakt over bijvoorbeeld het inhuren van kennis. Op dit moment zijn hierover nog geen knopen doorgehakt.

De heer POPPE vraagt of de heer Deems wel initiatieven ontplooit op dit punt.

De heer DEEMS bevestigt dat dit in het kader van het project zal plaatsvinden.

De heer POPPE wil graag het verschil weten tussen een melding en een aangifte. Bij de laatste presentatie van de politie ontstond hierover enige verwarring.

De heer DEEMS licht toe dat meldingen kunnen ontstaan door het uitvoeren van controles, ook kunnen burgers meldingen doen als zij overlast ervaren. Een dergelijke aanmelding kan aanleiding zijn ter plekke te gaan kijken, om te beoordelen of de melding terecht is.

De heer POPPE doelt met name op meldingen ten aanzien bijvoorbeeld overlast op De Deel of de Lange Nering. Hier kunnen veel meldingen zijn, maar hij wil graag weten wanneer deze een aangifte worden.

Wethouder de heer VAN MEIJEL merkt op dat de gemeente niet over een melding of aangifte spreekt. Op het moment dat een melding binnenkomt, is dit min of meer een officiële klacht, de gemeente maakt hierbij geen onderscheid.

De heer DEEMS vult aan dat aangifte meer te maken heeft met de strafrechtelijke handhaving door de politie, de gemeente heeft niet veel hiermee te maken.

De heer PAUSMA onderschrijft de opmerking van de wethouder dat de burger niet geïrriteerd moet worden met te veel regels. Hij heeft zich altijd verwonderd over het verschijnsel sloopvergunning. Hij vraagt waarom nog een sloopvergunning nodig is, terwijl alle regels rondom bijvoorbeeld asbest bij eenieder bekend zijn en de overheid naar minder regels toe wil.

De heer DEEMS zegt dat gebleken is dat regelgeving niet altijd wordt nageleefd.

Wethouder de heer VAN MEIJEL zegt dat dit ook te maken heeft met milieubelasting. Er zijn zeer veel verschillende afvalstoffen die deels wel en deels niet hergebruikt kunnen worden. De gemeente dient hierop zicht te houden, doordat zij een wettelijke plicht op dit punt moet uitvoeren. Soms is het voor burgers verleidelijk op een goedkope manier van afval af te komen.

De heer PAUSMA vraagt of dit betekent dat de gemeente alleen monitorend optreedt.

De heer DEEMS zegt dat zij door uitoefening van actief toezicht moet proberen zicht te krijgen op de vraag waar het afval blijft.

Wethouder de heer VAN MEIJEL merkt op dat de VROM-inspectie dit toezicht als verbeterpunt heeft opgeleverd, de gemeente deed te weinig op dit punt.

Mevrouw VAN MOOK merkt op dat aanvullend op nummer 2 van het collegeprogramma een motie is aangenomen om in 2007 extra inhuur van toezicht te realiseren. Zij wil graag weten of hieraan al concreet invulling is gegeven.

De heer DEEMS deelt mee dat de gemeente bezig is een prestatiecontract op te stellen voor inhuur van de politiesurveillanten. Dit vergt echter enige tijd. Het streven is dit per 1 april a.s. operationeel te hebben.

De heer BOSMA vraagt in hoeverre de gemeente de uitvoering van haar handhavingsbeleid baseert op inschatting van risico's. Ook wil hij graag weten in hoeverre de knelpunten op het gebied van milieuhandhaving zijn opgelost, nu 3000 uren extra zijn begroot voor milieusamenwerking binnen Flevoland.

De heer DEEMS zegt dat de gemeente een beleidscyclus kent waarbij om de twee jaar een risicoanalyse wordt gemaakt. Deze is in 2005 voor het eerst uitgevoerd, maar nog uitsluitend binnen het taakveld milieu, omdat de criteria voor de professionalisering van de milieuhandhaving dit vereisen. Het ligt in de bedoeling deze de volgende keer integraal te laten plaatsvinden voor het gehele cluster handhaving.

Het risicoprofiel dat hieruit komt, wordt vervolgens vertaald naar prioriteiten, die weer worden vertaald naar een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

Op het gebied van bouw- en woningtoezicht is een landelijke vereniging opgericht door de 26 grootste gemeenten. Deze hebben een methodiek ontwikkeld waarmee gemeenten voor dit onderdeel risico's in kaart kunnen brengen. De gemeente Noordoostpolder is van plan ook hiermee te gaan werken.

Dit voorjaar zal dus een nieuwe risicoanalyse moeten worden gehouden; de laatste dateert van het voorjaar 2005.

Wethouder de heer VAN MEIJEL licht toe dat de gemeente voorheen ongeveer 500 milieucontroles uitvoerde. Zij verkeert op dit moment in een ombouwfase naar het gericht benoemen van risicogroepen waarop zij zich gericht gaat concentreren.

Op termijn zal tevens worden gekeken in hoeverre kwaliteitssystemen binnen bedrijven meegenomen kunnen worden.

De heer DEEMS zegt dat de 3000 extra uren in zijn beleving niet zoveel hebben te maken met de knelpunten, deze kunnen door de huidige collegeprogrammapunten worden opgelost. Hij verwijst hierbij met name naar punt 49 van het programma, waarbij onder meer de allround toezichthouder wordt geïntroduceerd.

Deze zal veel 'kruimeltaken' waaraan de gemeente nu niet toekomt, moeten integreren in één functie. Met enkele verschuivingen van budgetten kan de gemeente in 2008 in principe drie van dergelijke toezichthouders aanstellen.

De eerste allround toezichthouder wordt dit jaar geïnstalleerd.

Wethouder de heer VAN MEIJEL vult aan dat binnen alle gemeenten de problematiek van integrale en allround handhaving speelt. Op dit moment wordt gekeken of de milieuhandhaving in samenwerking met een aantal andere gemeenten met specialisten kan worden ingericht die naast de allround inspecteurs worden ingezet.

De VOORZITTER zegt dat op het onderwerp inhoudelijk wordt teruggekomen op het moment dat verordeningen of raadsbesluiten aan de orde zijn.

Zij bedankt de heer Deems voor zijn presentatie en toelichting.

7. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering en bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 5 maart 2007,

De griffier,

De voorzitter,